

การประเมินความต้อการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน
ให้มีจิตสาธารณะของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ภาคเหนือตอนล่าง

บัญชาทิพย์ เตชะ

วิทยานิพนธ์เสนอแนะ ศึกษิตยบาลย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณย์ทิศ
สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

b 00251370

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียน
ให้มีจิตสาธารณะของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ภาคเหนือตอนล่าง

บัญชาพัฒน์ ไสดา

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
กุมภาพันธ์ 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินความต้องการ
จำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะของครู สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง” ของ บัญชาพิพัฒน์ โสดา เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธาน
(ดร.อมรรัตน์ วัฒนนาทร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย)

.....กรรมการ
(ดร.สายฝน วิบูลรังสรรค์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวนทอง เขาวกีรติพงศ์)

อนุมัติ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คินีนิจ ภูพัฒน์วิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

17 กุมภาพันธ์ 2555

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จจากกรุณาอิงจาการรองศาสตราจารย์ เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย และดร.สายฝน วิบูลย์รังสรรค์ ประธานและกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาผลักดันและส่งเสริมในทุกด้าน รวมทั้งการดูแลเอาใจใส่โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ ประจันบาน อาจารย์สุนทร ทองคำพงษ์ อาจารย์ประคอง สารธรรม และอาจารย์นพวรรณ พงษ์เจริญ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ภานุวัฒน์ ภักดีวงศ์ อาจารย์สุนทร ทองคำพงษ์ อาจารย์จิตราภรณ์ ไยศิลป์ อาจารย์สุรเดช งามสงวน ที่ได้เสียสละเวลาให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ และครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคเหนือตอนล่างที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยและคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ให้ทุนสนับสนุน จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณพี่ๆ น้องๆ และเพื่อนนิสิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาทุกท่านที่ให้คำแนะนำและคอยเป็นแรงผลักดันให้ข้อคิดในการทำวิจัยและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ ด้วยดีตลอดมา

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณพ่อปิ่นและแม่ฉวีวรรณ โสดา เป็นอย่างสูงที่มอบความรัก ความห่วงใย คอยสนับสนุนทั้งกำลังใจและกำลังทรัพย์ตลอดระยะเวลาการศึกษาจนผู้วิจัยประสบความสำเร็จจนทุกวันนี้ ขอคุณน้องสาวที่คอยช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

บัญชาพิพัฒน์ โสดา

ชื่อเรื่อง	การประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ ของครูสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง
ผู้วิจัย	บัญชาพิพัฒน์ โสดา
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.สายฝน วิบูลย์สวัสดิ์
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554
คำสำคัญ	ความต้องการจำเป็น จิตสาธารณะ

บทคัดย่อ

245824

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) เพื่อศึกษาสภาพการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ 3) เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2552 ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 5 จังหวัด จำนวน 387 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละและใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_(modified)) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ใช้เทคนิคแผนภูมิ ก้างปลา (Fishboning Technique)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูมีความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะลำดับที่ 1 คือ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับ
2. สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ
 - 2.1 ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องกำหนดเป้าหมายในการจัดกิจกรรม โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ต่อเนื่องซ้ำๆ ออกแบบกิจกรรมที่ทำทนายผู้เรียน คำนึงถึงความ

ยากง่ายของกิจกรรมสภาพปัญหาในโรงเรียน บูรณาการกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรมต่างๆ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม

2.2 ด้านเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มจากการบังคับให้ทำกิจกรรมจนถึงให้คิดกิจกรรมทำเองทั้งกิจกรรมในโรงเรียนและกิจกรรมนอกโรงเรียน ทำกิจกรรมในลักษณะโครงการ ส่งเสริมการประกวดแข่งขัน เสริมแรงโดยการชมเชยและการให้รางวัล

2.3 ด้าน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ หรือปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วย สื่อทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน เครือข่ายการเรียนรู้ ครูที่ปรึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง งบประมาณ ยานพาหนะ เวลาในการทำกิจกรรม

2.4 ด้านการวัดและประเมินผล ครูมีการให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิด ความรู้สึก การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวัดไม่จำเป็นต้องมีเกณฑ์ในการวัด ทั้งนี้ครูต้องเป็นผู้ประเมินโดยการดูผลงาน พัฒนาการของผู้เรียนและการสังเกตพฤติกรรมรวมทั้งให้ชุมชนร่วมประเมิน

3. สาเหตุของปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ 1) ผู้บริหาร ไม่ให้ความสำคัญกับนโยบายและไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาจิตสาธารณะอย่างจริงจังและ 2) ครูผู้สอน มีภาระงานมาก ไม่มีเวลา ไม่ทำหน้าที่อย่างจริงจัง ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดภาวะผู้นำและสอนโดยไม่คำนึงถึงเป้าหมายที่จะเกิดกับผู้เรียน

Title NEEDS ASSESSMENT IN LEARNING ACTIVITY ARRANGEMENT
TO PROMOTE STUDENTS' PUBLIC MIND OF TEACHERS IN
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE IN
NORTHERN LOWER

Author Banchapiput Soda

Advisor Associate Professor Teamjan Parnichparinchai

Co – Advisor Saifon Vibulrangson, Ph.D.

Academic Paper Thesis M.Ed. in Educational Research and Development,
Naresuan University, 2011

Keywords Needs assessment, public mind

ABSTRACT

245824

The purposes of this research were to 1) assess the teachers' needs in learning activity to promote students to have public mind for teachers in the Secondary Educational Service Area, 2) study the situation of learning activity management to promote students to have public mind, and 3) study the causes and problems in learning activity management to promote students to have public mind. The sample consisted of 387 teachers in the Secondary Educational Service Area under the Foundational Education Commission in academic year 2009 from 5 provinces in the lower north region. Multi-stage Random Sampling method was used to random sampling. Research instruments were questionnaire and interview. Data were analyzed by frequencies, percentage, and Modified Priority Needs Index (PNI_(modified)) which were ranked priority of needs. The received data from interview were analyzed by content analysis and Fishbone Technique.

The research findings were as follows;

1. Teachers need learning activity to promote students' public mind which media, materials, equipment and learning resources were ranked in the first level, the second levels were technical for activity management, measurement, evaluation and learning activity design respectively.

2. The situation of learning activity management to promote students' public mind can be described as follows:

2.1 The part of learning activity design, teacher need to set goals and activity which focus on practical actions of students and let them practice those activities continuously. The activity must be designed to challenge students and concern with the difficulty of each activity, and the problem in each school. The activities should be integrated with both course contents and activity, and need to encourage students to participate in activity design.

2.2 The part of technical for learning activity will start with forcing students to participate until students create their own activity both inside and outside school. The students can take these activity in any kinds of projects. The teacher should promote competition and reinforce by giving praise and rewards.

2.3 The part of media, materials, equipment and learning resources or others supporting sources such as media both inside and outside classroom. These parts are learning resources in the communities, learning network, classroom teacher, parents, budget vehicles, and time of activity.

2.4 The part of measurement and evaluation, teacher need to give students expressing their idea and feelings, share what they have learnt and do not need the criterion for measurement. Both teachers and communities evaluate students' development by observation from their tasks and behavior.

3. The causes in learning activity management to promote students' public mind can be divided into two parts; 1) Executive administrators haven't provided policy and don't seriously pay attention to the development of students' public mind; and 2) Teachers work overload, so they do not have time to concentrate on their. Without the teachers are also lack of knowledge, understanding, leadership, and teaching concerning with the objective in teaching.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของงานวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับจิตสาธารณะ.....	15
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	34
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
ขั้นตอนที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) ในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ.....	67
ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ.....	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	80
ตอนที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความสำคัญ ของความต้อการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ.....	81
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจ้ดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้ มีจิตสาธารณะ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ.....	111
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ.....	128
5 บทสรุป.....	132
สรุปผลการวิจัย.....	133
อภิปรายผลการวิจัย.....	136
ข้อเสนอแนะ.....	142
บรรณานุกรม.....	145
ภาคผนวก.....	154
ประวัติผู้วิจัย.....	169

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงองค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตสาธารณะ.....	20
2 แสดงขนาดโรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามจำนวนนักเรียน.....	69
3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียน.....	70
4 แสดงการปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ.....	73
5 แสดงจำนวนและร้อยละการตอบกลับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง.....	75
6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	81
7 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะ ในภาพรวม.....	84
8 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้.....	85
9 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะ ด้านเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	86
10 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะ ด้านการวัดและประเมินผล.....	88
11 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะ ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้.....	90
12 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะแยกตามขนาดโรงเรียน.....	93
13 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะแยกตามขนาดโรงเรียน ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้...	94
14 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะแยกตามขนาดโรงเรียน ด้านเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้.....	97
15 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะแยกตามขนาดโรงเรียน ด้านการวัดและประเมินผล.....	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะแยกตามขนาดโรงเรียน ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้....	104
17 แสดงปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ.....	109
18 แสดงข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะ.....	110
19 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะและสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะจากการสัมภาษณ์ ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้.....	124
20 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะและสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะจากการสัมภาษณ์ ด้านเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	125
21 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะและสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะจากการสัมภาษณ์ ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้.....	126
22 แสดงความต้องการจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะและสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะจากการสัมภาษณ์ ด้านการวัดและประเมินผล.....	127

สารบัญญภาพ

ภาพ	หน้า
1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของคน.....	23
2 การกำหนดกรอบวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.....	49
3 ลักษณะของแผนภูมิแกงปลา.....	52
4 ขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	68
5 สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ.....	122
6 สาเหตุของปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะ.....	130